

telefon za žene i djecu žrtve nasilja - Nikšić

Vuka Karadžića 97, Niksic
81400

tel/fax +381 83 213 358; +381 83 213 086;
e-mail: sosnk@cg.yu; romacentar@cg.yu

Datum: Niksic, 14. avg.2006

Ref/No: 06-SOS236

**KOMISIJI ZA IZMJENE I DOPUNE STATUTA SO NIKSIC
Predsjedniku, g-dinu Momcilu Micunovicu**

**Inicijativa za konstituisanje
SAVJETA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA
pri SO Niksic**

Zenska, lokalna, nezavisna NVO, *SOS telefon za zene i djecu zrtve nasilja Niksic*, u skladu sa zakonskim mogucnostima, a u okviru procesa *izmjena i dopuna Statuta SO Niksic*, podnosi zahtjev, odgovornoj Komisiji, za pokretanje nove Inicijative (cl. 83 Statuta), za koju je siguran da je od zajednickog interesa za zivot svih gradjana, a posebno gradjanki Niksica. Pokretanjem ove inicijative SOS telefon Niksic zeli da dovede do formiranja prvog lokalnog institucionalnog mehanizma za uspostavljanje principa i politika rodne ravnopravnosti.

Rodna ravnopravnost je osnovno ljudsko pravo koje je garantovano svim pojedincima medjunarodnim pravilima i ugovorima medjunarodnog prava. Crna Gora je drzava potpisnica brojnih medjunarodnih ugovora (Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima -1948, Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije nad zenama -CEDAW 1979., Pekinska deklaracija i platforma za akciju, 1995) koji je pravno i politicki obavezuju pred UN i EU na uvodjenje principa jednakosti na svim nivoima.

Politika rodne jednakosti je neodvojivi dio priznavanja, uzivanja i zastite ljudskih prava, socijalne pravde i sastavni je dio održivog razvoja zajednice. Takođe, rodna ravnopravnost, kako na zakonskom, tako i na politickom nivou je nuzna pretpostavka koja Crnu Goru priblizava evropskim integracijama i krugu zemalja Evropske Unije, ali i ispunjavanju postojecih obaveza kao drzave clanice Savjeta Evrope.

U skladu sa tim, u Crnoj Gori je, u korist uvođenja politike i principa ravnopravnosti polova urađeno sledeće :

- Osnovana *Kancelarija za ravnopravnost polova*, po odluci Vlade RCG, na sjednici marta, 2003, (sl.1.15/94 i 4/97),
- Osnovan *Odbor za ravnopravnost polova*, po odluci Skupstine RCG, na II sjednici prvog redovnog zasijedanja, 11. 07. 2001. ,
- Pripremljen nacrt *Zakona o ravnopravnosti polova* , za podnošenje Skupstini RCG
- Pripremljan *Nacionalni akcioni plan za rodnu ravnopravnost*, za podnošenje Skupstini RCG,
- Potpisana *Deklaracija o rodnoj ravnopravnosti* od strane parlamentarnih partija na nacionalnom nivou, april 2006.

Na lokalnim nivoima u Crnoj Gori jos uvijek nije doslo do pozitivnih promjena u ovom smislu. Od 21 opstine u Crnoj Gori, ni jedna nije uspostavila neki od mehanizama za ravnopravnost polova. Samo, u Niksicu 11.nov, 2004. godine, na inicijativu SOS telefona Niksic je potpisana prva *Deklaracije o ravnopravnosti polova* (Annex B) sa sest politickih partija koje su participirale u radu Skupstine opstine. Ovom Deklaracijom partije potpisnice su se obavezale na stvaranje uslova za brzo i efikasno uspostavljanje uslova za primjenu rodnih politika: npr., osnivanje Kancelarije za ravnopravnost polova, *formiranje Savjeta za ravnopravnost polova* (dio III, stav 3.1., 3.2.).

Nasa Inicijativa se u svojoj osnovi oslanja na medjunarodne, ali, prije toga, i na domace zakonske mogucnosti koji uređuju pitanja rodne jednakosti .U skladu sa tim, predlazemo konstituisanje *Savjeta za ravnopravnost polova*, kao stalnog radnog tijela pri Skupstini opstine Niksic. Konstituisanjem *Savjeta za ravnopravnost polova* vjerujemo, ne samo, da ce se Niksic legitimisati kao grad sustinski okrenut demokratskim procesima i vrijednostima, vec da ce se time zapoceti proces stvaranja jednakih uslova za unapredjenje zivota zena u nasoj lokalnoj zajednici. Hocemo da ukazemo na presudnu vezu izmedju položaja zena i ukupnog drustvenog razvoja svake zajednice, pa i nase. Unapredjenjem zena i afirmacijom principa jednakosti polova obezbjedjuje se uravnotezen i stabilan razvoj zajednice.

Niksic je zajednica u kojoj realno vladaju stereotipne predstave o drustvenim ulogama i odgovornostima polova. Ovakav drustveni ambijent je uslovio da jedna polovina populacije - zene nijesu ravnopravno zastupljene u kljucnim procesima kreiranja socijalnog, ekonomskog, politickog i kulturnog zivota zajednice. Ovo za posledicu ima zanemarivanje ili marginalizaciju polovine postojećih ljudskih resursa. Zenski kapaciteti postoje, ali nijesu vidljivi niti drustveno valorizovani. Najnaprednije drustvene zajednice u Evropi su upravo one u kojima su zene i zenski potencijali dobili punu afirmaciju (skandinavske zemlje).

U Niksicu zivi 50,6 % zena. Zene cine 51,3 % glasnog tijela. Sa druge strane, samo 6 zena ucestvuje u radu lokalnog parlamenta, sto je 14,6 % od ukupnog broja odbornickih mjesta.

Osnivanjem *Savjeta za ravnopravnost polova pri SO Niksic* nasa zajednica treba da potvrdi opredjeljenje da aktivno promovise i unapredjuje položaj zena tj. zenskih ljudskih prava. Ovo strucno i savjetodavno tijelo u svom radu treba da njeguje politiku jednakih mogucnosti i promovise zabranu polne diskriminacije u svim sferama zivota: javnom i politickom djelovanju, procesu zaposljavanja, socijalnim i porodicnim odnosima, obrazovanju i kulturi. Savjet treba da se bavi analizama i procjenama trenutnog stanja u ovoj oblasti, predlaze kratkorocne i dugorocne mjere za unapredjenje rodne ravnopravnosti, ucestvuje u pravljenju

lokalnog akcionog plana za rodnu ravnopravnost, donosi rodno budzetske inicijative koje/i ce dostavljati izvrсноj vlasti i zagovarati njihovu sto hitniju primjenu. Konstituisanjem ***Savjeta za ravnopravnost polova***, koji treba da bude vecinski sastavljen od zena, ispunice se jos jedan uslov za dalje iniciranje uspostavljanja lokalne Kancelarije ili Agencije za ravnopravnost polova.

S obzirom na cinjenicu da rad na unapredjenju ravnopravnosti polova zahtijeva odredjena specificka znanja, senzibilitet i iskustvo na polju zenskih / ljudskih prava, SOS telefon Niksic smatra da treba pazljivo birati i imenovati predstavnice/ke u buducim tijelima kako bi se obezbijedila odrzivost i produktivnost rada.

Sigurne u znacaj ove inicijative i u dugorocne koristi za zajednicu, ocekujemo Vas pozitivan odgovor.

S postovanjem,

Natasa Medjedovic Pistalo, *zastupnica*
SOS telefon za zene i djecu zrtve nasilja Niksic

Dostavljeno:

1. Komisiji za izmjene i dopune Statuta SO Niksic
2. Sluzbi za skupstinske poslove

Annex A:

Predstavljanje SOS telefona za žene i djecu žrtve nasilja Niksic

SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Niksic je lokalna, autonomna, ženska, nevladina organizacija koja u zajednici djeluje od februara 1998. godine. U proteklom periodu smo realizovale više od 40 projekata u cilju unapređenja položaja žena i djece u Niksici.

Generalni ciljevi SOS telefona Niksic su eliminacija porodičnog nasilja u Niksici, integracija vulnerabilnih grupa žena u zajednicu i stvaranje sigurnog, prijateljskog i podržavajućeg okruženja za žene i djecu.

SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Niksic ima organizovanu svakodnevnu telefonsku službu u okviru koje pruža psihosocijalnu, pravnu i psihološku pomoć ženama, žrtvama porodičnog nasilja u Niksici. Od osnivanja do sada nasu pomoć i usluge je koristilo više od 650 žena i djece.

Saradnja i partnersko djelovanje SOS telefona Niksic i lokalnih društvenih subjekata u cilju uspostavljanja sigurnog i bezbjednog prostora za žene i djecu žrtve porodičnog nasilja realizuje se kroz “Program koordiniranih akcija za eliminaciju porodičnog nasilja u Niksici”. Program se kontinuirano odvija od jula 2003.godine, i u okviru njega radimo na povezivanju svih relevantnih subjekata (institucije, političke partije, lokalna samouprava, mediji, NVO sektor...) u zajednici da aktivno rade na rješavanju problema nasilja nad ženama i djecom. U okviru programa djeluje multidisciplinarni tim (sastavljen od predstavnika svih relevantnih lokalnih institucija) za eliminaciju porodičnog nasilja, a inicirale smo i formiranje Kancelarije za porodično nasilje, koja u sklopu Centra bezbjednosti Niksic radi od početka 2005.godine. Kroz program organizujemo i različite edukativne treninge na teme nasilja u porodici i rodne ravnopravnosti za osoblje iz institucija. Lobiramo za unapređenje postojećih mehanizama za praćenje i intervencije u oblasti nasilja u porodici i organizujemo različite akcije sa ciljem da zajednicu upoznamo sa društvenim porijeklom porodičnog nasilja i odgovornostima koje država, društvo i pojedinci imaju u njegovom rješavanju.

SOS telefon Niksic je u cilju uspostavljanja formalne saradnje sa lokalnim društvenim subjektima potpisao Memorandum o razumijevanju i saradnji sa Centrom bezbjednosti, Centrom za socijalni rad i Osnovnim sudom u Niksici, kao i Deklaraciju o ravnopravnosti polova sa političkim partijama koje učestvuju u radu lokalnog Parlamenta.

SOS Niksic, također, sprovodi praćenje primjene zakona u vezi krivičnog djela nasilja u porodici. Program se od septembra 2004.godine realizuje u pet crnogorskih opština: Niksic, Bijelo Polje, Kotor, Herceg Novi i Pljevlja. Organizovano je nadgledanje prijavljenih i procesuiranih slučajeva porodičnog nasilja, postupanje nadležnih institucija (MUP, Sud) i odnos prema žrtvama i nasilnicima.

Sa ciljem da marginalizovanim grupama u Niksici obezbijedimo mogućnosti jednakog pristupa svim resursima i servisima zajednice i uzavajuci specifične potrebe i probleme koje imaju, od januara 2000. godine SOS telefon Niksic realizuje projekat “Roma centra” za

zene i djecu Rome iz Niksica. U okviru centra pružamo besplatnu stručnu pomoć iz oblasti zdravstvene i pravne zaštite, organizujemo različite edukativno - kreativne radionice i programe za žene i djecu, kao i programe predškolske nastave i vrtica za djecu do 7 godina. Za proteklih šest godina u nekoj od aktivnosti organizovanih u centru učestvovala je svaka žena Romkinja iz Niksica i preko 60% djece. Kroz programe osnaživanja i edukacije u Roma centru formirale smo i prvu žensku, romsku NVO u Niksicu "Centar za romske inicijative" koja u zajednici djeluje od septembra 2004.godine.

Od novembra 2005. godine, SOS telefon Niksic kroz „Program za unapređenje položaja žena u selima u Niksicu“ aktivno radi na osnaživanju žena iz ruralnih područja da se društveno angažuju u rješavanju svojih problema, kao i na senzibilizaciji lokalne zajednice za specifične potrebe koje one imaju. Do sada je kroz program uključeno 120 žena iz sela: Vidrovan, Lukovo, Poljica, Ozrinici, Zupa i Vilusi, a njih 12 je osnaženo da se društveno angažuju i aktivno djeluju u svojim mjesnim zajednicama.

Pored postojećih programskih aktivnosti SOS telefon Niksic organizuje različite kampanje, istraživanja, akcije i štampa različite publikacije kojima hoće da obezbijedi društvenu klimu u kojoj će žene biti ravnopravne akterke u svim segmentima društvenog života. SOS telefon Niksic je organizovao kampanje: "16 dana ženskog aktivizma protiv muskog nasilja", „Jednakost“ i "Zloupotreba ženskog tijela u reklamne svrhe".

Stampale smo publikacije "Muskarci i nasilje" i "Kad ljubav boli" koje govore o nasilju nad ženama, kako ga prepoznati i kako mu se suprostaviti. Pripremljen je i odštampan petogodišnji izvještaj o radu Romskog centra pod nazivom „Roma centar 2000-2005“ i „Zbirka ženskog znanja u upotrebi biljaka“.

SOS telefon Niksic je sproveo i naučno – istraživačke projekte: "Istraživanje rasta i razvoja romske djece u Niksicu" i „Uključenost romske djece u sistem obrazovanja“.

U saradnji sa Vladinom kancelarijom za ravnopravnost polova u Crnoj Gori, SOS telefon Niksic je zajedno sa još 10 ženskih NVO učestvovao u izradi Nacionalnog akcionog plana za ravnopravnost polova u Crnoj Gori.

Rad SOS telefona Niksic se odvija u partnerstvu sa: Kvinnom till Kvinnom, CIDA, UNICEF, OSCE, UNDP, FOSI – kancelarija u Crnoj Gori, BCIF, CNF, USAID, Američkim konzulatom u Podgorici, Vladom Republike Crne Gore i Skupštinom opštine Niksic.